

Міністерство освіти і науки України
Дніпропетровський національний університет ім. О. Гончара
Факультет української й іноземної філології та мистецтвознавства
Кафедра порівняльної філології східних та англомовних країн

„Затверджено ”

Ректор ДНУ ім. Олеся Гончара
член-кореспондент НАН України
проф. Поляков М.В.

„ 22 ” 2017 р.

„Узгоджено”

Проректор ДНУ ім. Олеся Гончара
з науково-педагогічної роботи
проф. Чернецький С.О.

„ 22 ” 2017 р.

**Програма
фахового вступного випробування**

**за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста,
за другим (магістерським) рівнем вищої освіти**

**035.06 Філологія (східні мови та літератури
(переклад включно))
спеціалізація – китайська мова та
література**

Розглянуто
на засіданні Вченої ради
факультету української й іноземної
філології та мистецтвознавства
Протокол № 7 від 21.02.2017

Голова ради І.С. Попова

Дніпро
2017

Зміст

Вступ.....	3
Знання студента.....	3
Вміння студента.....	4
Зміст програми фахового вступного випробування для спеціальності 035.06 Філологія (східні мови та літератури (переклад включно)) спеціалізація освітня програма – китайська мова та література	5
Перелік рекомендованої літератури.....	9
Критерії оцінки результатів виконання завдань фахового іспиту.....	10

Вступ

Фаховий іспит є засобом комплексного контролю засвоєння студентами знань та умінь, передбачених освітньо-кваліфікаційною характеристикою напряму підготовки 6.020303 *Філологія (китайська)*.

Фаховий іспит має на меті діагностику ступеню сформованості філологічної компетенції з фундаментально-філологічних та професійно-практичних дисциплін ОПП бакалавра. Фаховий іспит передбачає застосування тестових завдань. Тестові завдання складаються з 25 питань по 2 бали з лінгвістичних дисциплін та 20 питань з історії зарубіжної літератури за програмою навчання.

На фаховому іспиті передбачається перевірка знань та вмінь студентів з (1) фундаментально-філологічних та (2) професійно-практичних дисциплін таких, як *Лексикологія основної іноземної мови, Стилістика основної іноземної мови, Теоретична граматики основної іноземної мови, Основна іноземна мова, Вступ до спеціалізації*.

Літературознавча частина фахового іспиту за напрямом підготовки 6.020303 *Філологія (китайська)* передбачає виконання тестового завдання, яке містить 20 питань, що охоплюють всі розділи програми курсу «Історія зарубіжної літератури».

За підсумками вивчення фундаментально-філологічних та професійно-практичних дисциплін **студент повинен знати:**

- загальні властивості мови, китайської мови у дихотомії мови та мовлення;
- сучасні напрями у науці про мову (комунікативний, функціональний, соціолінгвістичний, лінгвокраїнознавчий);
- праці найбільш видатних лінгвістів;
- методи, основні поняття та термінологію для дослідження китайської мови;
- особливості лексичної, граматичної та фонетичної системи мови;
- найважливіші проблеми та напрямлення стилістичних досліджень;
- стилістичні ресурси китайської мови;
- варіативність явищ мови в залежності від сфери використання;
- функціональні стилі мовлення та стилістичні явища, які використовуються в кожному стилі;
- методи, основні поняття та термінологію для дослідження граматики китайської мови;
- історію граматичних теорій та праці найбільш видатних граматистів;
- будову та закономірності граматичної підсистеми китайської мови;
- вимову близьку до стандартної, вміти надати висловлюванню відповідну інтонацію, засоби логічної експресії, при нормальному темпі мовлення;
- граматичні та стилістичні норми китайської мови;
- переклад з китайської мови на рідну та з рідної на китайську текстів, що належать до різних функціональних стилів (науково-технічного, офіційно-ділового, публіцистичного, літературно-художнього, розмовного);

- основні лексичні, граматичні та синтаксичні особливості як літературної, так і розмовної мови на матеріали сучасної художньої літератури, фонограм фільмів та спектаклів, лінгафонних курсів;
- володіти різними стилями мовлення, майстерно і переконливо викладати свої думки в процесі спілкування як усно так і письмово;
- бути обізнаним у наукових джерелах з питань синології як класичного напрямку, так і сучасних авторів;
- особливості китайської писемності, основні етапи її розвитку та причини зберігання ієрогліфіки;
- шість категорій ієрогліфів, їх походження та особливості;
- причини існування веньяня і байхуа, проблеми літературної мови у Китаї;
- особливості діалектної ситуації у сучасному Китаї;
- основні етапи розвитку традиційної китайської фонології та найвідоміші теоретичні праці з фонології;
- різницю між традиційною китайською фонологією та європейськими фонетиками;
- основні етапи розвитку фонетичної системи китайської мови.

За підсумками вивчення фундаментально-філологічних та професійно-практичних дисциплін **студент повинен вміти:**

- володіти іншомовним мовленням в основних видах мовленнєвої діяльності і перекладі як особливим видом мовленнєвої діяльності на засадах засвоєння фонетики, лексики та граматики китайської мови;
- володіти методами лінгвістичного та літературознавчого аналізу та застосовувати їх для характеристики явищ мови і творів художньої літератури;
- дотримуватись норм сучасної літературної мови у процесі усного та письмового спілкування, при перекладі;
- вміти аналізувати мовний матеріал у зв'язному тексті;
- узагальнювати та застосовувати набуті теоретичні знання щодо проблем сучасної лексикології, стилістики, граматики;
- доречно використовувати лексичний фонд китайської мови у контекстно обумовлених мовленнєвих ситуаціях;
- орієнтуватися у сучасних теоріях китайських та вітчизняних синологів;
- аналізувати стилістичні явища на рівні фонетики, лексики, граматики, синтаксису;
- виділити стилістичне значення, його співвідношення з денотативним та конотативним значенням;
- користуватися стилістичними ресурсами китайської мови;
- вживати стилістичні словотворчі засоби;
- використовувати стилістичні граматичні ресурси;
- користуватися синтаксичними конструкціями в сфері простого та складного речення: еліптичними конструкціями, репризою, риторичними запитаннями,

приєднанням, порядком слів (стилістичні функції інверсії), засобами логічного виділення;

- вживати та класифікувати стилістичні фігури та тропи (метафору, порівняння, синекдоху, персоніфікацію, алегорію, перифразу, гіперболу, літоту, евфемізми, іронію, сарказм та ін.);
- вживати функціональні стилі мови та мовлення (розмовний, науковий, офіційно-діловий, газетно-публіцистичний, стиль художньої літератури);
- орієнтуватися в сучасних граматичних теоріях та працювати з науковою літературою з граматики та загального мовознавства;
- аналізувати фактичний мовний матеріал та використовувати сучасні методи лінгвістичного аналізу;
- вільно володіти фонетичними, лексичними та синтаксичними мовними аспектами іншомовної мовленнєвої діяльності;
- орієнтуватись у тексті, читати та розуміти оригінальні тексти;
- будувати структурно-логічний ланцюг іншомовної мовленнєвої діяльності;
- здійснювати планування та самокорекцію комунікативної діяльності;
- ділити ієрогліфи на шість категорій;
- позначати читання ієрогліфів за допомогою систем фаньце та ін.;
- відрізнити різні групи діалектів китайської мови на слух;
- з'ясовувати, до якого каліграфічного стилю належить той чи інший текст;
- відрізнити тексти на веньяні та байхуа;
- виділяти основні особливості китайської мови у порівнянні з іншими східними мовами.

I Теоретичні питання з китайської філології

(7 тестових завдань з вибором однієї правильної відповіді)

Вступ до спецфілології

Історія формування та розвитку діалектів китайської мови. Фаньянь як перше джерело наших знань про діалекти китайської мови. Причини появи діалектів у різних регіонах Китаю, причини збереження цих діалектів. Вплив особливостей китайської писемності на формування діалектної ситуації у Китаї. Сучасні та стародавні діалекти китайської мови. Поширення території мешкання китайців на північ. Захист північних кордонів як головна причина. Формування північних діалектів. Контроль над шовковим шляхом як одна з головних причин поширення території мешкання китайців на захід. Формування західних діалектів. Політична та економічна нестабільність як причина кількох хвиль міграцій на південь. Формування південних діалектів. Різниця між історичними обставинами розвитку діалектної ситуації у південному та північному Китаї. Екстралінгвістичні причини цієї різниці. Поліцентрична структура діалектних груп китайської мови. Моноцентричні та поліцентричні тенденції розвитку діалектної ситуації. Проблема формування єдиної мови. Труднощі формування єдиної мови. Історія формування загальноновживаної національної мови. Поява байхуа та його роль у розвитку діалектної ситуації у Китаї. Пекінський діалект та "мова чиновників". Причини появи "мови чиновників", її особливості та роль

у суспільстві. Від гуаньхуа до національної мови. Роль пекінського діалекту у формуванні китайської національної мови. Гоюй і путунхуа. "Мова чиновників" як найбільш ранній варіант загальноживаної мови. Різні течії у формуванні національної мови на початку ХХ ст. Формування національної мови після створення КНР. Сучасні тенденції формування національної мови. Причини необхідності формування національної мови у Китаї. Труднощі розповсюдження національної мови. Шляхи формування і розвитку національної мови. Вплив руху "4 травня" 1919р. на формування національної мови. Вимоги до національної мови. Національна мова на Тайвані, у Гон Конзі та інших місцях мешкання китайської діаспори. Засоби позначення читання китайських ієрогліфів. Причини зародження інтересу китайських лінгвістів до вивчення фонетики. Засоби позначення читання китайських ієрогліфів у діахронічному аспекті, їх вплив на подальший розвиток китайської фонетики. Фонетичні словники китайської мови на різних етапах її розвитку. Переваги і недоліки фонетичних словників китайської мови. Причини відмови від звукової писемності та транскрипції у західному розумінні цього терміну. Проблема реконструкції ранніх історичних становищ фонетики китайської мови. Реконструкція ранніх історичних становищ фонетики китайської мови як центральна проблема китайської фонетики. Причини труднощів реконструкції стародавньої китайської фонетичної системи на відміну від фонетичних систем західних мов. Найважливіші етапи і методи реконструкції ранніх історичних становищ фонетики китайської мови. Цеюнь як джерело реконструкції фонетики середньокитайської мови. Розбір засобів і техніки фонетичних реконструкцій. Техніка фонетичної реконструкції по фонетичному словнику, складеному методом фаньце та словникам рим. Особливості кожного з засобів реконструкції ранніх історичних становищ фонетики китайської мови. Переваги і недоліки кожного з засобів. Роль кожного з засобів у реставрації стародавньої фонетичної системи китайської мови.

Теоретична граматики

Місце китайської мови у типологічній класифікації мов світу. Точка зору Е.Сепіра. Ізолюючі мови у відношенні засобів висловлення граматичних понять. Аналітичні мови з точки зору ступеню синтезування. П. Меріджи "Про структуру групуючих мов". Відсутність чіткої межі між так званими ізолюючими та аглютинативними мовами. Суперечки стосовно формули Шлейхера. Роль групування слів у китайській мові. Суть розходжень Е. Сепіра та П. Меріджи. В. Гумбольдт про термін "ізолюючий". Зумовленість законів групування історично попереднім станом китайської мови. Точка зору Касірера. Касірер про різницю між різними мовами, які відносяться до ізолюючих. Групи ізолюючих мов згідно ступеню складності їх синтаксичної структури. Мови з фрагментарною синтаксичною структурою. Точка зору В. Скалічки.

Полісинтетичні мови. Інша точка зору на характер групування лексичних елементів китайської мови. Складні слова – композита. Різниця словотвору у китайській та західних мовах. Порівняння В. Скалічкою граматичного строю англійської та китайської мови. Необхідність відмовитися від традиційного розподілу на синтаксис та морфологію. Проблема виділення у китайській мові слова та морфеми. Проблема відрізнення слова від морфеми та словосполучення. Проблема з'ясування меж слова. Співвідношення складу і морфеми у китайській мові. Проблема “тимчасових слів” у китайській мові. Граматична природа китайського слова. Квантитативна характеристика китайського слова. Порівняння особливостей китайського слова та морфеми у веньяні та байхуа. Вплив особливостей китайського слова та морфеми на формування граматичних особливостей китайської мови у діахронічному аспекті. Різні точки зору китайських та зарубіжних лінгвістів на проблеми китайського слова. Проблема “універсальних” категорій загального мовознавства. Західні вчені про “універсальні” категорії загального мовознавства. Можливість застосування “універсальних” категорій у китайській граматиці. Морфологія та синтаксис у китайській граматиці. Проблема частин мови у китайській граматиці з точки зору “універсальних” категорій загального мовознавства. Проблема складу – морфеми – слова – словосполучення з точки зору “універсальних” категорій.

Стилістика

Публіцистичний стиль. Загальна характеристика. Лексико-фразеологічні особливості (Лексичні пласти, веньянізми, власне виразні засоби, зображувально-виразні засоби, стилістичні контамінації). Граматичні особливості (Емфаза компонентів синтаксичних структур, переосмислення значення синтаксичних структур, засоби організації синтаксичних структур). Види публіцистичних творів. Науково-технічний стиль. Загальна характеристика. Лексико-фразеологічні особливості . (Лексичні пласти, термінологічна лексика, запозичена лексика, інтернаціональна лексика, фразеологічні штампи). Граматичні особливості (Функціональні і структурні типи речень).Офіційно-діловий стиль. Загальна характеристика. Лексико-фразеологічні особливості. (Лексичні пласти, веньянізми, фразеологічні штампи). Граматичні особливості (Функціональні і структурні типи речень). Види ділових паперів. Розмовний стиль. Загальна характеристика. Лексико-фразеологічні особливості (Лексичні пласти, лексика розмовного стилю з точки зору складового складу, власне виразні засоби, зображувально-виразні засоби, фразеологізми). Граматичні особливості (Функціональні і структурні типи речень, емфаза компонентів синтаксичних структур, еліпсис компонентів синтаксичних структур).Фразеологія. Загальна характеристика. Фразеологізми з емоційно-оцінювальним значенням. Готові висловлювання ченьюй. Ченьюй паралельної конструкції. Ченьюй непаралельної конструкції. Народні речення яньюй. Яньюй

паралельної конструкції. Яньюй непаралельної конструкції. Недомовки сехоуой. Сехоуой у повній формі. Сехоуой у скороченій формі. Відточені фрази. Зразкові висловлювання. Странні речення. Зображально-виражальні засоби. Загальна характеристика. Алгоритм, заснована на порівнянні. Явне порівняння. Приховане порівняння. Сильне порівняння. Непряме порівняння. Алгоритичне порівняння. Гіперболічне порівняння. Заміна, основана на запозиченні. Логіко-семантична природа різновидів порівняння у китайській мові. Запозичення по суміжності. Заміна по протилежності. Заміна загального імені власним. Переміщення ознаки. Персоніфікація. Гіпербола.

Лексикологія

Основні напрямки досліджень в галузі лексикології. Основні проблеми. Проблеми в галузі семасіології. Проблеми в галузі фразеології. Проблеми в галузі лексикографії. Сучасні розробки в галузі лексикології. Характеристика парадигматичної побудови мови. Основні характеристики китайського слова. Особливості словотвору у китайській мові. Характеристика основних способів словотвору у сучасній китайській мові. Специфіка складних слів. Контракція. Порівняльний аналіз способів словотвору у китайській мові та західних мовах. Специфіка китайських морфем. Первинні лексеми.

II. Практична частина (Основна іноземна мова (китайська)) – 18 тестових завдань з вибором однієї правильної відповіді:

- 1) граматики – 7 тестових завдань,**
- 2) розуміння прочитаного – 7 тестових завдань,**
- 3) комплексні завдання – 4 тестових завдання.**

Розмовні теми: «Моя сім'я», «Моя кімната», «Наш університет», «Система освіти у Китаї», «Традиційні китайські свята», «Економіка Китаю», «Культура та мистецтво Китаю», «Географія Китаю», «Спорт», «Каліграфія та живопис»

Грамматичні явища:

Порядок слів у китайському реченні. Специфіка питальних речень та їх типи. Питальні займенники. Числівники та лічильні слова. Речення з прикметником у якості присудка. Вказівні займенники. Речення з дієсловом у якості присудка. Типи обставин та їх специфіка. Речення з іменником у якості присудка. Речення з конструкцією «підмет- присудок» у якості присудка. Речення з дієслівним присудком з двома об'єктами. Види додаткових членів та їх специфіка. Модальні дієслова.

Фразові частки. Складні речення. Багатодієслівне речення. Структурні допоміжні слова. Рамочні конструкції. Подвоєння дієслів. Послідовно- зв'язане речення. Аспектні допоміжні слова. Порівняльні конструкції.

Речення існування, появи та зникнення. Пасивні речення

Перелік рекомендованої літератури

1. Е.Б. Астрахан, О.И. Завьялова, М.В. Софронов. Диалекты и национальный язык в Китае. М., 1985.
2. Астрахан Е. Б. Формирование лексики путунхуа: (Проблемы источников лексики национального языка): Канд. дис. филол. наук – М., 1980.
3. Ван Ляо-и. Основы китайской грамматики. М., 1954.
4. Вопросы китайской филологии. М., 1963.
5. Гао Мин-кай. Проблема частей речи в китайском языке. – “Вопросы языкознания”, 1955, 3.
6. Горелов В. И. О лексической синонимии в китайском языке. - Сб. "Вопросы лексической и грамматической семантики". М., 1983.
7. Горелов В.И. Стилистическая лексикология. - В кн.: "Стилистика современного китайского языка". - М., 1979.
8. Горелов В.И. Теоретическая грамматика китайского языка. М., 1989.
9. Горелов В.И. Стилистика современного китайского языка. М., 1979.
10. З.Л. Григорова. Интонация вопросительных предложений в современном китайском языке. Канд. дис. М., 1968.
11. Захаров В. П. Односложные слова в китайской речи. - Труды института. Сер. "Иностранные языки", 1979, № 15.
12. Иванов В. В. Терминология и заимствования в современном китайском языке. – М., 1973.
13. Исаенко Б.С. К проблеме границ китайского слова. - В кн.: "Опыт китайско-русского словаря". - М., 1957.
14. История лингвистических учений. Средневековый Восток. Л., 1981
15. Кленин И. Д. Военная лексика современного китайского языка. (Теоретическое обоснование к "Китайско-русскому военному словарю") - М., 1970.
16. Кленин И.Д. Морфемная контракция и ее типы в современном китайском языке. - Вопросы языкознания, 1975, № 2.
17. Кленин И.Д., Щичко В.Ф. Лексикология и фразеология китайского языка. Курс Лекций. - М., 1978.
18. Конрад Н.И. О литературном языке в Китае и Японии // Вопросы языкознания. М., 1954, №3. С.25-40
19. Кондрашевский А.Ф. Иерархические группы ключей словаря “Шовэнь” и их свойства//Вестник МГУ. Серия Востоковедение. №3, 1979.
20. Коротков Н.Н. Основные особенности морфологического строя китайского языка: (Грамматическая природа слова), - М., 1968.
21. М.В. Крюков, В.В. Малявин, М.В. Софронов. Китайский этнос на пороге средних веков. М., 1979.
22. Люй Шу-сян. Очерк грамматики китайского языка. М., 1961.
23. Мудров Б.Г. К вопросу о "словах со связанным значением" - Труды института. Сер. "Иностранные языки"., 1970, №6.
24. Підручник китайської мови. Пекін. ін-т мови та кул-ри, 1995.
25. Підручник китайської мови поглибленого рівня. Пекін, 1995.
26. Підручник з китайського країнознавства. Шанхай, 1993.
27. Підручник “Запрошення до Китаю”, Пекінський університет, 1994.

28. Н. Ранинская. Фразовые частицы современного китайского языка. - Уч. зап. МГИМО. Вопр. яз. и л-ры – вост. яз. Филол. выпуск № 5, 1982.
29. Рецкер Я.И. Теория перевода и переводческая практика. М., 1974.
30. Семенас А.Л. Копулятивный тип связи в лексике современного китайского языка: Автореф. дис. канд. филол. наук - М., 1973.
31. Сложение значимых моносиллабов. – Е.И. Шутова. – Вопр. языкознания, 1997.
32. Солнцев В.М. О соотношении слова и предложения в китайском языке. М., 1960.
33. Солнцева Н.Б., Солнцев В.М. О роли порядка слов в китайском языке. М., 1987.
34. Солнцева Н.В., Солнцев В.М. Теоретическая грамматика современного китайского языка: (Проблемы морфологии) - М., 1979.
35. Г.А. Софоклов, Е. Гуйянь. Современный литературн. кит. язык, ч.2, Харбин, 1972.
36. Тань Ао-шуан. Тональные регистры в кантонском диалекте. Вестник МГУ. Востоковедение. 1971, № 1, стр. 84-95.
37. Фролова О. П. Словообразование в терминологической лексике современного китайского языка. - Новосибирск, 1981.
38. Хаматова А.А. Омонимия в современном китайском языке - Владивосток, 1981.
39. Цыкин В.А. Именное словопроизводство в современном китайском языке . Автореф. дис. канд. филол. наук - М., 1980.
40. Шер А.Я. Что нужно знать о китайской письменности. М., 1968.
41. В.Ф. Щичко. Сопоставительный анализ древнего и современного китайского языка. – К проблеме взаимосвязи грамматического и семантического аспектов. Канд. дис., М., 1987.
42. Яхонтов С.Е. Категории глагола в китайском языке. ЛГУ. 1957.
43. С.Е. Яхонтов. Классификация диалектов китайского языка. Исследования по филологии стран Азии и Африки. Л., 1966, стр. 121-128.

III. Теоретичні та історико-літературні питання з зарубіжної літератури (програма розроблена кафедрою зарубіжної літератури) – 20 тестових завдань

Критерії оцінювання результатів виконання завдань фахового іспиту

Об'єктивна оцінка результатів вирішення завдань можлива (як і будь-яке інше вимірювання) лише при їх зіставленні з еталонами – зразками правильних та повних рішень (відповідей). Еталонами рішень можуть бути фрагменти навчальної, науково-технічної літератури, інші джерела. У цьому разі необхідний перелік точних посилань на відповідні джерела (повний бібліографічний опис джерела інформації). Творчі рішення не містять еталонів через абсолютну новизну (непередбачуваний результат). У цьому випадку

оцінка досягнення цілі завдання - експертна.

При остаточній оцінці результатів виконання завдання необхідно враховувати **здатність** студента:

- ♦ диференціювати, інтегрувати та уніфікувати знання;
- ♦ застосовувати правила, методи, принципи, закони у конкретних ситуаціях;
- ♦ аналізувати й оцінювати факти, події та прогнозувати очікувані результати від прийнятих рішень;

Критерії оцінювання результатів виконання **тестових завдань** фахового іспиту:

Кожна правильна відповідь на тестове питання лінгвістичної частини оцінюється у 2 бали, 0 балів, якщо вказано неправильну відповідь, або вказано більше однієї відповіді, або відповіді не вказано.

Загальна оцінка за лінгвістичну частину фахового іспиту за умови правильних відповідей на всі тестові питання – 50 балів.

Загальна оцінка за літературознавчу частину фахового іспиту за умови правильних відповідей на всі тестові питання – 50 балів.

Обговорено та затверджено на засіданні кафедри порівняльної філології східних та англійських країн

протокол № 3 від 28.11.2016 р.

Завідувач кафедри порівняльної
філології східних та англійських країн

проф. Ліпіна В.І.

Програма вступних фахових випробувань для отримання освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст (магістр) у частині навчальної дисципліни «Історія зарубіжної літератури»

Літературознавча частина фахових вступних випробувань зі спеціальностей 035 «Філологія (англійська мова і література, німецька мова і література, французька мова та література, китайська мова та література, японська мова і література), Переклад» передбачає виконання тестового завдання, яке містить 20 питань, що охоплюють усі розділи нормативного курсу навчальної дисципліни «Історія зарубіжної літератури».

Тестові завдання характеризуються різним рівнем складності й передбачають здійснення необхідних аналітичних операцій, пов'язаних зі знанням основних закономірностей літературного процесу, окремих жанрів, стилів, напрямків та творчості провідних письменників.

Літературознавча частина тестових завдань білету фахових вступних випробувань включає два типи тестових завдань закритої форми:

- тестові завдання закритої форми з вибором однієї правильної відповіді. Кожне завдання оцінюється в 2 бали; 0 балів, якщо вказано неправильну відповідь, або вказано більше однієї відповіді, або відповіді не надано.
- тестові завдання закритої форми на встановлення відповідності («логічні пари»). Кожне завдання оцінюється в 1,2,3 або 4 бали; 1 бал за кожну правильно встановлену відповідність; 0 балів, якщо не вказано жодної правильної відповідності або відповіді на завдання не надано.

Структура літературознавчої частини тестових завдань білету фахових вступних випробувань:

- тестові завдання закритої форми з вибором однієї правильної відповіді – 30 балів (15 питань по 2 бали);
- тестові завдання закритої форми на встановлення відповідності («логічні пари») – 20 балів, по 1 балу за кожну «логічну пару» (5 питань по 4 бали).

Загальна оцінка за літературознавчу частину фахового вступного випробування за умови правильних відповідей на всі тестові питання – 50 балів.

Розділ 1. Література Середніх віків та Відродження

Середньовіччя як особлива епоха в історико-літературному процесі. Кельтський епос та ірландські саги і проблема їхньої класифікації. Давньоскандинавська література («Старша Едда»). героїчний епос та його національні варіанти. Латинська література зрілого Середньовіччя (творчість вагантів). Куртуазна (придворно-рицарська) література. Рицарський роман та його місце у розвитку куртуазної літератури. Усна новелістична міська література: фабль та шванки. Відродження як якісно нова епоха в духовному розвитку людства. Література Перевідродження і творчість Данте. Література раннього Відродження і творчість Боккаччо. Жанрово-художні особливості роману Ф.Рабле «Гаргантюа і Пантагрюель». Трагічне і комічне в романі Сервантеса «Дон Кіхот». Іспанський ренесанський театр. Ранні комедії Шекспіра в контексті любовно-авантюрної комедії Відродження. Трагедійний театр Шекспіра.

Список першоджерел

1. Ірландські саги.
2. Скандинавський епос.
3. Беовулф.

4. Пісня про Роланда.
5. Пісня про мого Сіда.
6. Пісня про Нібелунгів.
7. Поезія трубадурів та міннезінгерів.
8. Роман про Трістана та Ізольду.
9. Поезія вагантів.
10. Роман про Лиса.
11. Роман про Розу.
12. Поезія Ф. Війона.
13. Данте. Нове життя. Божественна комедія.
14. Петрарка. Книга пісень.
15. Боккаччо. Декамерон.
16. Рабле. Гаргантюа та Пантагрюель.
17. Поезія Плеяди.
18. Шекспір. Сон літньої ночі. Венеційський купець. Ромео та Джульєтта. Гамлет. Отелло. Король Лір. Макбет. Буря. Ричард III. Сонети.
19. Е. Роттердамський. Похвала Глупоті.
20. Лопе де Вега. Собака на сні. Фуенте овехуна.
21. Сервантес. Дон Кіхот.

Розділ 2. Література 17-18 століття

Література XVII століття

Проблеми періодизації літератури XVII ст., основні етапи її розвитку, національні варіанти. Дискусії щодо співвідношення літературних напрямків і стилів у літературі XVII ст. Бароко як тип культури та як літературний напрямок XVII ст. література бароко у світлі сучасної історії літератури. Маньєризм і бароко: співзвучність та відмінності поетики і стилю. Дискретність бароко як літературного напрямку. Класицизм та його роль у літературі XVII ст. Античність і класицизм XVII ст. Нормативні поетики європейських класицистів (Малерб, Шаплен, Буало, Драйден, Опіц). Класицизм у літературі наступних епох.

Література XVIII століття

XVIII ст. як самостійна історико-літературна доба. Проблеми періодизації літератури XVIII ст., основні етапи її розвитку, національні варіанти. Дискусії щодо співвідношення літературних напрямків і стилів у літературі XVIII ст. XVIII ст. як доба Просвітництва. Феномен Просвітництва в сучасному літературознавстві: дискусійні аспекти. Просвітництво та література. Динаміка та взаємодія літературних напрямків XVIII ст. Класицизм XVIII ст., його специфіка, національні варіанти, жанрова система. Дискусії навколо феномену літературного рококо в сучасному літературознавстві. Стан вивчення літературного сентименталізму в сучасному літературознавстві. Сентименталізм і Просвітництво. Сентименталізм і передромантизм. Жанрова система літератури сентименталізму та її еволюція. Взаємодія літературних напрямків і стилів у XVIII ст.: проблема дискретності.

1. Мілтон Дж. Втрачений рай. Самсон-борець.
2. Корнель П. Сід. Горацій.
3. Расін Ж. Андромаха. Федра.
4. Мольєр Ж.-Б. Тартюф. Мізантроп. Дон Жуан. Скупий. Міщанин-шляхтич.

5. Буало Н. Поетичне мистецтво.
6. Кальдерон П. Життя – це сон.
7. Гріммельсгаузен Г. Сімпліцій Сімпліциссімус.
8. Дефо Д. Робінзон Крузо.
9. Свіфт Дж. Мандри Гулівера.
10. Філдінг Г. Історія Тома Джонса, знайди.
11. Голдсміт О. Векфільдський священик.
12. Стерн Л. Життя та погляди Трістрама Шенді, джентльмена. Сентиментальна подорож.
13. Готичний роман (Г. Уолпол, А. Радкліф, М. Льюїс).
14. Вольтер Кандід. Простодушний.
15. Дідро Д. Черниця.
16. Руссо Ж.-Ж. Сповідь. Юлія, або Нова Елоїза.
17. Бомарше П. Весілля Фігаро.
18. Гете Й.В. Страждання юного Вертера. Фауст.
19. Шиллер Ф. Розбійники. Вільгельм Телль.

Розділ 3. Література 19 століття

XIX ст., як важливий етап розвитку європейських та спорідненої з ними американської літератури. Принципи та критерії періодизації літератури XIX ст..

Значення Французької революції у розвитку європейського суспільства та у формуванні художніх напрямків у літературі. Романтизм як один з головних напрямків літератури XIX ст.. Загальна характеристика романтичного світосприйняття та естетичних принципів мистецтва. Національні шляхи розвитку романтичного мистецтва в європейських країнах та США. Школи й маніфести романтичного мистецтва. Жанрові новації: ліро-епічна поема, особистий романтичний роман (монодія та поліфонія), романтичний історичний роман, фрагмент, універсальний роман, новела-казка. Жанрово-стильова своєрідність американського короткого оповідання. Жанрово-стильова своєрідність німецької романтичної новели-казки. Новації пізнього романтизму літератури США. Реалізм як один з головних напрямків літератури XIX ст.. Витоки естетичних принципів. Взаємодія з романтизмом, ознаки зв'язку романтизму і реалізму в європейських літературах. Етапи розвитку реалізму як художнього напрямку XIX ст. Принцип соціального детермінізму. Жанрові пріоритети реалізму. Варіанти соціального роману у французькій літературі (бальзаківський, стендалівський). Поетика вікторіанського роману. Естетичні принципи «нового реалізму». Перехід «від героя до людини» в європейській літературі 1848-1871 р.

Французька література. Пролог французької літератури – Революційний класицизм. Витоки французького романтизму. Художнє новаторство Шатобріана у повісті «Рене». Де Сталь як теоретик мистецтва та автор поліфонічних романтичних романів. Романтизм III. Нод'є та ранньої творчості В.Гюго. Битва за романтизм. Творчість В.Гюго. Особливості поетики «Собору Паризької богоматері» як історичного романтичного роману. Своєрідність романтизму В.Гюго у романі «Знедолені». Формування реалістичного мистецтва у Франції. Творчість Бальзака, Стендаля, Меріме.

Художні пошуки після 1848 р. Поезія Гот'є, парнасців. Творчість Ш.Бодлера. Значущість творчості Г.Флобера та його роману «Пані Боварі» для європейської літератури XIX ст..

Німецька література . Формування німецької літератури романтизму. Значущість творчості Гельдерліна. Йенська школа німецьких романтиків. Формування теорії романтизму. Гайдельберзька школа романтиків. Творчість Г.Клейста. Повість «Міхаель Кольхаас». Творчість Гофмана як кульмінація розвитку класичного романтизму в Німеччині. Основні ознаки романтичного методу Гофмана. Новела-казка Гофмана та її поетологічні характеристики. Жанрові варіанти романтичного роману в творчості Гофмана. Новий етап розвитку літератури в Німеччині – «кінець художнього періоду». Творчість Г.Гейне. Втілення принципів актуальності та новизни в поезії Гейне. Музикальна творчість Вагнера як канон універсального романтичного мистецтва. Своєрідність взаємодії музики та слова у тетралогії композитора «Кільце Нібелунгів».

Англійська література. Формування романтичного напрямку в літературі Англії. Естетика Е.Берка. Поезія Блейка як перехід від естетики ХУІІІ ст. до літератури ХІХ ст.. Періодизація англійського романтизму. Творчість поетів-лейкістів. Формування теорії англійського романтизму . Поети –романтики 10-20pp. Творчість П.Б.Шеллі, Байрона та Кітса. Проблема англійського романтичного роману в літературознавстві. Формування естетики історичного романтичного роману в творчості В.Скотта. Романтичний роман М.Шеллі «Франкенштейн, або Сучасний Прометей». Вікторіанська пора в історії англійської літератури. Формування реалістичної творчості ранніх вікторіанців.

Творчість Діккенса, Теккерея, Ш.Бронте – типологічні ознаки та особливості художнього методу у кожного з письменників. Особливості розвитку англійської літератури другої половини ХІХ ст.. Поезія прерафаелітів. Формування філософії позитивізму(Дж.Ст. Мілль, Г.Спенсер). Пізні вікторіанці – Дж. Елліот, Е. Троллоп, Дж. Мередіт.

Американська література Історико-соціальні умови виникнення національної літератури США наприкінці ХУІІІ – початку ХІХ ст.. Формування національної міфології й концептосфери. Формування романтичного мистецтва у співвідношенні «свого» та «чужого». Періодизація американського романтизму. Натівізм як відображення зустрічі «свого» та «чужого». Творчість В.Ірвінга. Тема фронтиру в американській літературі як відображення процесу народження своїх тем і своїх героїв. Творчість Ф.Купера. Трансценденталізм в літературній творчості Р.Емерсона та Г.Торо. Аболіціонізм як особлива тема американської літератури. Творчість Г.Бічер-Стоу. «Пісня про Гайявату» Г.Лонгфелло . Американський романтичний роман: творчість Н. Готорна та Г. Мелвілла. Е.По як ключова фігура американського романтизму. Літературна теорія Е.По. Основні естетичні принципи, розроблені Е.По у «Філософії творчості». Новизна поетичної творчості Е.По. Жанрові варіанти короткого оповідання у творчості Е.По. Оновлення поезії у творчості В.Вітмена.

Програмні твори з літератури ХІХ ст.

Шатобріан.Рене.

Жермена де Сталь. Корінна

Ш. Нод'є. Жан Сбогар

В.Гюго. Собор Паризької Богоматері.

Меріме. Кармен

Стендаль. Червоне і чорне.

Бодлер. Квіти зла.

Флобер. Пані Боварі.

Новалис. Генрих фон Офтердінген (фрагменти).
Клейст. Міхаель Кольхаас
Гофман. Крихітка Цахес, Дон Жуан, Життєві погляди kota Мурра.
Гейне. Поезія. Поема Німеччина. Зимова казка.
Блейк. Пісні безвинності. Пісні досвіду.
Вордсворт. Вірши. Сонети.
Байрон. Паломництво Чайльд Гарольда. Корсар. Дон Жуан.
Шеллі. Вірши. Поема Прометей звільнений. Трагедія Ченчі.
М. Шеллі. Франкенштейн.
В.Скотт. Айвенго.
Диккенс. Посмертні записки Піквікського клубу. Домбі і син.
Теккерей. Ярмарок марносластва.
Ш.Бронте. Джен Ейр.
В.Ірвінг. Ріп Ван Вінкль.
Ф.Купер. Останній з могікан.
Е.По. Поезія. Оповідання: Падіння дому Ашерів. Викрадений лист, Занурення у Мальстрем.
Г.Мелвілл. Мобі Дік, або Білий кит.
Н.Готорн. Яскраво-червона літера.
В.Вітмен. Листя трави.
Емілі Дікінсон. Поезія.

Розділ 4. Література кінця 19 – початку 20 ст.

1. Рубіж XIX – XX століть як особливий тип художньої епохи.

Перехідність як провідна ознака літератури зламу сторіч. Проблеми періодизації літератури зламу сторіч. Актуальні аспекти вивчення літератури зламу сторіч. Особливості взаємодії стилєвих тєнеденцій «кінця століття».

2. Шляхи оновлення реалізму в літературі к. XIX ст.

Дискусії навколо реалізму в сучасному літературознавстві. Принцип об'єктивності та аналітизм реалізму Флобера. «Пані Боварі» як програмний твір «нового реалізму». Засвоєння принципів Флобера в романістиці зламу сторіч та творчість Г. де Мопассана. Г. де Мопассан про завдання роману (передмова до роману «П'єр і Жан»). Модифікації реалістичного роману на зламі сторіч: жанр «роману-ріки» (Р. Роллан, А. Франс, Дж. Голсуорсі, Т. Гарді, Т. Манн); соціально-психологічний роман (Г. Джеймс), соціально-критичний роман (Г. Манн, А. Франс, М. Твен). Засвоєння досвіду романтизму, імпресіонізму та натуралізму в реалізмі кінця XIX сторіччя.

3. Натуралізм у літературі рубежу століть.

Філософська та природничонаукова основа натуралізму. Естетика натуралізму в працях І. Тєна. Натуралістична програма Е. Золя. Реалізація принципів натуралізму в романному

циклі «Ругон-Маккари» Е. Золя. Спільні та відмінні риси поезики натуралізму в літературах Франції, Великої Британії, США та Німеччини.

4. Імпресіонізм як літературна течія зламу століть.

Імпресіонізм у живописі. Походження терміну «імпресіонізм». Формування літературного імпресіонізму: поезика миттєвих вражень, синестезія як провідний прийом імпресіонізму, проблема нестабільності «Я» та мови, фрагментарність, асоціативність. Імпресіонізм та поезія П. Верлена. Імпресіонізм у літературі віденського модерну. Філософія Е. Маха та її рецепція представниками «Молодого Відня» (Г. Бар про філософію відчуттів та «новий психологізм»). Імпресіонізм та творчість А. Шніцлера: новела «Лейтенант Густль» та прийом «потому свідомості», «Анатоль» як взірць імпресіоністичної драми. Поетика імпресіонізму в коротких оповіданнях П. Альтенберга. Вплив Родена на поезію Р. М. Рільке («Нові вірші»).

5. Символізм у літературі рубежу століть.

Вплив ідеалістичної філософії на формування символістської доктрини (А. Бергсон, А. Шопенгауер, Ф. Ніцше). Предтечі символізму: Е. По, Ш. Бодлер, парнасці, прерафаеліти. Теорія символу на рубежі сторіч: С. Малларме, Ж. Мореас, Р. Гіль, Р. де Гурмон. «Маніфест символізму» Ж. Мореаса. Поетика тайни та мрії в літературі символізму: принцип сугестії. Провідні образи та мотиви літератури символізму. Французька поезія символізму: С. Малларме, А. Рембо. «Сонети до Орфея» Р. М. Рільке та поезика символізму. Символізм і творчість Моріса Метерлінка: статична драма М. Метерлінка (поетика мовчання, сугестивність, функція символу в драмі «Сліпі»), неоплатонізм та своєрідність символістської поезики в драмі «кохання» «Синій птах».

6. Декаданс: філософія і стиль «кінця століття».

Світовідчуття «кінця століття». Тлумачення поняття «декаданс» у філософії та естетиці кінця XIX сторіччя (Ф. Ніцше, Г. Бар, М. Нордау, Т. Готьє, А. Байу, М. Швоб). Декаданс та рух естетизму (В. Пейтер, О. Вайлд). Культові книги «кінця століття»: «Навпаки» Ж.-К. Гюїсманса, «Насолода» Г. Д'Аннунціо, «Портрет Доріана Грея» О. Вайлда. Тип героя в літературі декадансу. Емблеми декадансу: демон, сфінкс, андрогін, вежа, Грааль, «рокова жінка» (*femme fatale*), Прометей, Орфей, Діоніс, Едіп, Саломея, Гамлет, Офелія, а також Нерон, Геліогабал, Макіавеллі, Венеція, Флоренція. Осмислення епохи декадансу в творчості Т. Манна.

7. Неоромантизм у літературі зламу сторіч.

Дискусійність терміну «неоромантизм». Походження терміну. Неоромантизм у літературі Великої Британії: зв'язки неоромантизму із романтичною традицією (звернення неоромантиків до жанру балади та історичного роману, мотиви подорожі, двійництва, тайни, протиставлення цивілізації й природи, пошуки притулку в екзотичних країнах), символізмом (ідеалістична спрямованість, полеміка з натуралізмом, відмова від зображення соціальних проблем сучасності) та імпресіонізмом (особливості пейзажних замальовок). Неоромантизм у творчості Стівенсона, Хаггарда, Кіплінга, Конан Дойла, Конрада.

8. Вплив творчості Генріка Ібсена на формування «нової драми».

Зміст поняття та прикмети «нової драми» (полеміка з «добре зробленою п'есою» в естетичних працях Е. Золя та Г. Брандеса, виникнення «незалежних театрів», нові вимоги до режисури). П. Сонді про шляхи «романізації» драми. Драматургія Г. Ібсена та формування нової драматичної мови: філософські драми Г. Ібсена «Бранд» і «Пер Гюнт»; формування аналітичного принципу в драматургії Г. Ібсена («Підпори суспільства», «Ляльковий дім», «Привиди»); функція символу та особливості презентації внутрішнього світу в пізній драматургії Ібсена («Будівник Сольнес»).

Вплив драматургії Ібсена на творчість Б. Шоу («Квінтесенція ібсенізму»). Розвиток аналітичного принципу в драматургії Б. Шоу: принципи «драми ідей» та жанр п'еси-дискусії. Реалізація естетичних принципів Б. Шоу в «неприємних п'есах» («Професія місіс Воррен»), пошуки позитивного героя в драмі «Пігмаліон», принципи «драми ідей» у «Домі, де розбиваються серця».

9. Натуралізм і «нова драма».

Натуралістична драма А. Стріндберга («Батько», «Фрекен Юлія»): специфіка натуралістичної поетики та біологізму Стріндберга (Передмова до «Фрекен Юлії»), концепція жінки та шлюбу, співвідношення сімейного та соціального. Перехід від натуралізму до експресіонізму: посилення суб'єктивного елемента та жанр «драми із зупинками» у творчості Стріндберга.

Натуралістична драма Г. Гауптмана: реалізація натуралістичної поетики Золя в драмах «Перед сходом сонця» та «Ткачі». П. Сонді про драматургію Гауптмана: принцип об'єктивності, соціально-біологічний детермінізм та пов'язана з ним необхідність «погляду ззовні» (Лот, Єгер).

Список текстів для обов'язкового читання.

1. Золя Е. Жерміналь.
2. Мопассан Г. де Життя. Любий друг. Пампушка.
3. Франс А. Острів пінгвінів. Боги жадають.
4. Рембо А. Вірші.
5. Верлен П. Вірші.
6. Гюїсманс Ж.-К. Навпаки.
7. Метерлінк М. Сліпі. Синій птах.
8. Ібсен Г. Пер Гюнт. Ляльковий дім. Привиди. Будівник Сольнес.
9. Стріндберг А. Фрекен Юлія.
10. Гауптман Г. Перед сходом сонця. Ткачі.
11. Манн Т. Будденброки. Смерть у Венеції. Тоніо Крегер.
12. Манн Г. Вірнопідданий.
13. Рільке Р.М. Нові вірші. Сонети до Орфея.
14. Голсуорсі Дж. Власник.
15. Гарді Т. Тесс з роду Д'Ербервіллів.
16. Стівенсон Р.Л. Острів скарбів. Химерна пригода з доктором Джекілем та містером Гайдом.
17. Вайлд О. Портрет Доріана Грея.

18. Шоу Б. Професія місіс Воррен. Пігмаліон. Дім, де розбиваються серця.
19. Кіплінг Р. Вірші.
20. Твен М. Пригоди Гекльберрі Фінна.
21. Драйзер Т. Сестра Керрі.
22. Лондон Дж. Мартін Іден. Північні оповідання.
23. Джеймс Г. Дезі Міллер.
24. О. Генрі Оповідання.

Розділ 5. Література 20 століття

1. Модернізм як культурний феномен ХХ ст.

Дискусійні аспекти вивчення модернізму в сучасному літературознавстві: співвідношення модернізму та авангарду, модернізму та постмодернізму, вплив соціологічної та філософської концепцій модернізму на літературознавчі дослідження. Новації у зображенні людини в літературному модернізмі 1910 – 1940 рр.: теорії Фрейда, Юнга, Бергсона та їх вплив на концепцію особистості в модернізмі; концепція свідомості Вільяма Джеймса та Зігмунда Фрейда та її вплив на формування техніки «потіку свідомості»: асоціативність, синестезія, особливості синтаксису, «потік свідомості» у творчості М. Пруста, Дж. Джойса, В. Вулф, В. Фолкнера. Західноєвропейський філософсько-інтелектуальний роман ХХ ст.: проблема часу та історії в романах Дж. Джойса та Т. Манна, вплив міфологічних теорій на романи Д. Г. Лоренса та Г. Гессе, критика метафізичних та позитивістських філософських систем у модерністському романі Р. Музіля, А. Жіда, Т. Манна, роман-модель у творчості модерністів. Поезія модернізму: творчість Т. С. Еліота: діалог з традицією, своєрідність міфопоетики, тематика та проблематика («Пісня кохання Дж. Альфреда Пруфрока», «Порожні люди», «Безплідна земля»); поезія Ф. Г. Лорки (збірка «Циганські романсеро»).

2. Авангардистські течії у літературі 1900 – 1920-х рр.

Футуризм як літературний напрямок італійського авангарду: «Маніфест футуризму» Марінетті, естетика сучасної урбаністичної цивілізації, відображення хаотичного пульсу технізованого «інтенсивного життя» (звуконаслідування, вільний синтаксис, афектація), культ сили та апологія війни в ліриці футуризму.

Експресіонізм як літературний напрямок в німецькому мистецтві на початку ХХ ст.: формування експресіоністської естетики в німецькій культурі початку ХХ ст. (живопис, лірика, драма), роль часописів «Штурм» та «Акціон» у дискусії навколо експресіонізму, антологія К. Пінтуса «Сутінки людства», провідні образи та мотиви лірики експресіонізму (образи крику, Апокаліпсису, катастрофи, сутінок людства, натовпу, концепція людини, великого міста), поезія Г. Гейма, Г. Тракля, Г. Бенна.

Дадаїзм та сюрреалізм як авангардистські течії літератури ХХ ст.: маніфести дадаїзму (Т. Тцара) та сюрреалізму (А. Бретон, Ф. Супо), нова концепція реальності та мистецтва, вплив фрейдизму на сюрреалізм та концепція автоматичного письма, скандальність та еротизм, новації у художній формі, поезія П. Елюара, Ф. Супо, Л. Арагона, А. Бретона.

Імажизм у поезії ХХ ст.: імажистська критика «романтичного гуманізму» у формі ліричного висловлювання, концепція «точного» образу в поезії Е. Паунда, загальні особливості поетики

імажистського образу, значення імажизму для розуміння специфіки художньої мови лірики ХХ ст.

3. Література «втраченого покоління».

Походження терміна «втрачене покоління» та його зміст. Роман Ремарка «На західному фронті без змін» як твір літератури «втраченого покоління»: тема втрати ілюзій, характер свідомості героїв, позиція автора. Поетика роману Олдінгтона «Смерть героя» як роману-трагедії: тема року та проблема особистості. Роман Е. Гемінгвея «Прощавай, зброє!» як антивоєнний роман. Література про розгубленість людини за мирних часів, війна як слід. Поетика роману Фіцджеральда «Великий Гетсбі»: «подвійне бачення» та двоїстість героя в художній системі роману, проблема свідомості як проблема особистості головного героя, риси ліричної концепції людини.

4. Екзистенціалізм у літературі Франції.

Витоки філософії екзистенціалізму: концепція буття у Кьєркегора, феноменологія Гуссерля (проблема Я/Інший, концепція буття речей), філософія М. Гайдеггера (концепція мови, категорії часу, буття та буття-тут, концепти буття до смерті, страху, турботи, екзистенції, свободи). Розвиток ідей Гайдеггера в філософії Ж.-П. Сартра («Буття та Ніщо»: «буття у собі» й «буття для себе», концепти свободи, вибору, Іншого). Досвід Другої світової війни та філософія екзистенціалізму («Екзистенціалізм – це гуманізм», концепти вибору, межової ситуації, відповідальності та боротьби без надії на успіх). Поетика літературного екзистенціалізму в романі Ж.-П. Сартра «Нудота». Концепти абсурду, надії та свободи в філософії А. Камю («Міф про Сізіфа»). Концепт бунту в повоєнній есеїстиці Камю. Абсурд в романі А. Камю «Сторонній». «Чума» А. Камю як філософська притча.

5. Драматургія другої половини ХХ століття.

Епічний театр Б. Брехта: теорія та практика: концепція епічного театру Б. Брехта: аспекти полеміки з аристотелівським театром, засоби епізації драми, принцип очуження, специфіка ангажованості. Реалізація принципів епічного театру в драмі «Матінка Кураж та її діти» та «Життя Галілея».

«Театр абсурду»: концепція абсурду буття, своєрідність її втілення в драматургії Е. Йонеско, С. Беккета, пародіювання мовних кліше, проблема «уніфікації» особистості, жанрові пріоритети антидрами.

6. Романістика 1940-1970-х рр.

Англійський роман після 1940-1970-х рр.: жанрова своєрідність роману В. Голдінга «Володар мух» (роман Голдінга та традиції «робінзонади», християнські образи та мотиви в романі, екзистенціалістська проблематика роману, «Володар мух» як філософська притча); особливості філософування в романістиці А Мердок; оновлення класичної форми роману в романістиці Дж. Фаулза (тематика, проблематика та інтертекст роману «Колекціонер», прийоми «нового історизму» в романі «Жінка французького лейтенанта»).

Німецький роман 1940-1970-х рр.: тема війни в романістиці Г. Белля та Г. Грасса (екзистенціалістська проблематика та тема провини в романістиці Г. Белля, своєрідність презентації історії Німеччини в романі Г. Грасса «Бляшаний барабан»).

«Новий роман» у літературі Франції: аспекти полеміки з традиціоналістським романом в есеїстиці «новороманістів», концепція «тропізмів» у Н. Саррот, «шозізм» А. Роб-Грійє, «У лабіринті» А. Роб-Грійє як «новий роман».

Американський роман 1940-1970-х рр.: тема конфлікту поколінь та критика американського істеблішменту в романі Д. Д. Селінджера «Ловець у житі», поетика заголовку роману та

специфіка образу головного героя; проза Е. Гемінгвея (повість «Старий і море», роман «По кому подзвін»).

Латиноамериканська проза: своєрідність магічного реалізму в романі Г. Г. Маркеса «Сто років самотності»; новелістика Х. Л. Боргеса (тематика, проблематика, образна система).

7. Постмодернізм як культурний феномен к. ХХ ст.

Дискусія про постмодернізм у сучасному літературознавстві: хронологічні межі, співвідношення з модернізмом, історико-соціологічні трактування постмодернізму, зв'язок з постструктуралізмом та деконструктивізмом, переосмислення фрейдизму в постмодерністській критиці.

Поетикальні особливості постмодерністського роману: особливості співвідношення постмодерністської та тривіальної літератури та функція подвійного кодування в сучасній зарубіжній прозі; текст, інтертекст та гіпертекст у постмодерністському романі; іронія, пародія та пастиш, гра з читачем (принцип «короткого замикання») у постмодерністському романі; концепція хаосу, принцип нонселекції та есеїстичність постмодерністського роману. Поетика постмодерністської прози в романах У. Еко «Ім'я рози», П. Зюскінда «Запахи», Дж. Барнса «Історія світу в 10½ главах», М. Павича «Хозарський словник», М. Каннінгема «Години»).

Список текстів для обов'язкового читання.

1. Пруст М. На Сваннову сторону.
2. Жід А. Фальшивомонетники.
3. Бретон А. Маніфест сюрреалізму. Вірші.
4. Елюар П. Вірші.
5. Супо Ф. Вірші.
6. Камю А. Сторонній. Чума.
7. Сартр Ж.-П. Нудота. Мухи.
8. Йонеско Е. Лиса співачка. Носороги.
9. Бекетт С. Чекаючи на Годо.
10. Роб-Грійє А. В лабіринті.
11. Ремарк Е. М. На західному фронті без змін.
12. Бенн Г. Вірші.
13. Гейм Г. Вірші.
14. Тракль Г. Вірші.
15. Брехт Б. Матінка Кураж та її діти. Життя Галілея.
16. Манн Т. Чарівна гора. Доктор Фаустус.
17. Гессе Г. Степовий вовк.
18. Белль Г. Більярд о пів на десяту.
19. Грасс Г. Бляшаний барабан.
20. Зюскінд П. Запахи.
21. Кафка Ф. Процес. Перевтілення..
22. Вулф В. Місіс Делловей. До маяку.
23. Лоуренс Д. Г. Коханець леді Чаттерлі.
24. Джойс Дж. Улісс. Дублінці.
25. Олдінгтон Р. Смерть героя.
26. Еліот Т.С. Любовна пісня Дж.Альфреда Пруфрока. Порожні люди. Безплідна земля.
27. Паунд Е. Вірші.

28. Х'юм Т. Вірші.
29. Мердок А. Під сіткою.
30. Голдінг В. Володар мух.
31. Фаулз Дж. Колекціонер. Жінка французького лейтенанта.
32. Барнс Дж. Історія світу в 10½ главах.
33. Фолкнер В. Галас і шаленство.
34. Гемінгвей Е. Прощавай, зброе! По кому дзвін. Старий і море.
35. Фіцджеральд Ф. С. Великий Гетсбі.
36. Селінджер Д. Ловець у житі.
37. Каннінгем М. Години
38. Еко У. Ім'я рози.
39. Павич М. Хозарський словник.
40. Боргес Х. Л. Оповідання.
41. Маркес Г. Г. Сто років самотності.

Література

Підручники та навчальні посібники з літератури Середніх віків та Відродження

1. Зарубежная литература средних веков. Хрестоматия / сост. Б.И.Пуришев. _М.,2002 (перше видання – М.,1974-1975)
2. Література західноєвропейського середньовіччя / під.ред.Висоцької Н.О..- Вінниця, 2003.
3. Шаповалова М.С., Рубанова Г.Л., Моторний В.А. Історія зарубіжної літератури. Середні віки та Відродження. – Львів, 1987

Підручники та навчальні посібники з історії зарубіжної літератури

XV11-XV111 ст.

1. История зарубежной литературы XV11 века / Под ред. М.В. Разумовской. – М.,1999.
2. История зарубежной литературы XV11 века / Под ред. Н.Пахсарьян. – М., 2005.
3. История зарубежной литературы XV11 века / Под ред. Л.В. Сидорченко. – М., 1999.
4. Соколянський М. Западноевропейський роман епохи Просвещення. –К., Одеса, 1983.
5. Лімборський І. Просвітництво в дослідженнях англійських літературознавців кінця 90-х – 2000 рр.// Слово і час. – 2003.

Підручники та навчальні посібники з історії зарубіжної літератури

X1Xст.

1. Наливайко Д.С., Шахова К.О. Зарубіжна література X1X століття (доба романтизму).- Тернопіль,2001.
2. История зарубежной литературы X1X века. Учебник/ под ред. Н.А. Соловьёвой.-М., Высш.школа,2005.
3. История зарубежной литературы X1X века. Учебник/ под ред. Е.М. Апенко.-М.,2001.
4. Методические рекомендации к самостоятельному изучению курса «История зарубежной литературы X1X века»/Сост. Л.И. Скуратовская, Н.Т.Пахсарьян, В.Д. Демченко.-Д., ДГУ,1989.
5. Мироненко Л.А. Художественный мир «личного романа» от Шатобриана до Фромантена.-Донецк, 1999.

6. Мироненко Л.А. XIX век: Франция. Учебное пособие.-Донецк,2003.

**Підручники та навчальні посібники з історії зарубіжної літератури
XIX-XX ст.**

1. История всемирной литературы: В 9 ч. М, Наука, 1983-1993, Т. 7, 8.
2. Зарубежная литература второго тысячелетия (1000-2000). Учебное пособие / Л.Л.Андреев, Г.К. Косиков, Т.Н. Пахсарьян и др./ ; М.: Высшая школа . 2001.
3. История зарубежной литературы к.ХІХ - нач. ХХ века./ Под ред. В.М.Толмачева. М., 2002.
4. История английской литературы: В 5 т. – М., 1957. – Т. 3.
5. История немецкой литературы: В 3 т. – М., 1986. – Т. 2-3.
6. История французской литературы: В 4 т. – М., 1959. – Т. 3.
7. Литературная энциклопедия терминов и понятий. Под ред. А.Н.Николюкина. – М., 2001.
8. Літературознавчий словник-довідник. – К., 1997.
9. Энциклопедия символизма. Живопись, графика и скульптура. Литература. Музыка. Под ред. Жана Кассу. – М.: «Республика», 1999.
10. Методические указания к изучению курса „История зарубежной литературы рубежа ХІХ - ХХ веков. ”/ Сост. Скуратовская Л.И., Демченко В.Д., Никитина И.Я., Привалова Л.П. Дн-ск: ДГУ, 1993.
11. Пічугіна Т.Є. Із історії німецькомовної літератури ХХ ст., Дн-ськ: ДДУ, 2001.

Підручники та навчальні посібники з історії зарубіжної літератури ХХ ст.

1. Денисова Т.Н. Феномен постмодернізму: контури та орієнтири// Слово і час.-1995, №2.
2. Жлуктенко Н. Англійський психологічний роман ХХ ст.-К.1996.
3. Затонский Д. Модернизм и постмодернизм.-Харьков,2000.
4. Зарубіжна література ХХ ст.-К.,1998.
5. Зарубежная литература ХХ века./ В.М. Толмачев и др.-М., 2003.
6. Павличко С.Д. Статті та дослідження із зарубіжної літератури.-К.,1999.
7. Козлов А.С. Литературоведение Англии и США ХХ века.- Сімферополь,1994.

Програму обговорено та затверджено на засіданні

кафедри зарубіжної літератури ФУІФМ ДНУ імені Олесея Гончара,
протокол № 5 від «17» листопада 2016 р.

Завідувач кафедри
зарубіжної літератури, професор

Романова О.І.